

Процедури за изпълнение на съдебно решение - Холандия

СЪДЪРЖАНИЕ

- 1 Какво означава принудително изпълнение в областта на гражданските и търговските дела?
- 2 Кой орган или кои органи са компетентни да извършват принудително изпълнение?
- 3 При какви условия може да се издаде подлежащ на принудително изпълнение документ или решение?
 - 3.1 Производство
 - 3.2 Основни изисквания
- 4 Цел и естество на принудителните мерки
 - 4.1 Кои видове активи могат да бъдат предмет на принудително изпълнение?
 - 4.2 Какви са последиците от принудителните мерки?
 - 4.3 Какъв е срокът на действие на тези мерки?
- 5 Има ли възможност за обжалване на решението, с което се постановява такава мярка?
- 6 Подлежи ли принудителното изпълнение на ограничения, по-специално във връзка със защитата на длъжника или сроковете?

1 Какво означава принудително изпълнение в областта на гражданските и търговските дела?

Право на принудително изпълнение: общи разпоредби

Съдебното производство завършва с постановено от съда съдебно решение. В това съдебно решение на съответната страна (длъжника) може да бъде разпоредено да изпълни задълженията си спрямо другата страна (взискателя). При липсата на доброволно изпълнение от страна на длъжника, взискателят може да изиска изпълнението, като предприеме мерки съгласно правото на принудително изпълнение. Тази област на правото урежда принудителното изпълнение (изпълнението) на съдебно решение, в което изпълнението е разпоредено от съда. За целта са предвидени законови разпоредби за принудителните мерки и способите за тяхното прилагане. Съдебните изпълнители (*gerechtsdeurwaarders*), наричани също така само изпълнители (*deurwaarders*), са упълномощени да привеждат в изпълнение съдебни решения, когато това е възложено от взискателите, желаещи удовлетворение на техните правата. За да бъдат предприети принудителните мерки, предвидени в правото на принудително изпълнение, трябва да са изпълнени две условия: нужно е притежаване на документ, подлежащ на принудително изпълнение (*executoriale titel*), например подлежащо на изпълнение решение на съда, като този документ трябва предварително да е връчен на страната, срещу която предстои да бъдат предприети изпълнителни действия. Основните страни, които участват в изпълнителния процес, са взискателят (страната, която иска принудително изпълнение — кредиторът), длъжникът (страната, срещу която се предприемат изпълнителни действия) и съдебният изпълнител (длъжностното лице, което отговаря за предприемане на реалните изпълнителни действия по искане на взискателя).

Принудителни мерки

Основната принудителна мярка е налагането на заповест или възбрана за принудително изпълнение (*executoriaal beslag*). Този въпрос е разгледан подробно в раздел 2.1.

Други принудителни мерки са:

1. нарастващо наказателно плащане (*dwangsom*);
2. лишаване от свобода в случай на неизпълнение на съдебна заповед (*lijfswang/gijzeling*).

1. Нарастващото наказателно плащане представлява парична сума, определена в съдебно решение, която осъдената страна трябва да плати, ако не изпълни основното задължение, подлежащо на изпълнение. Тази мярка се използва главно в обезпечителните производства като средство за упражняване на натиск. Нарастващото наказателно плащане може да бъде свързано само с основно задължение, което не включва плащането на парична сума.

2. Лишаването от свобода в случай на неизпълнение на съдебна заповед е принудителна мярка, за да бъде накарана страната да изпълни конкретно задължение. Тази мярка не се налага често от съдилищата и дори когато бива наложена, всъщност тя действително рядко се изпълнява. Тя е възможна само ако е наложена от съда. Съдът може да допусне такова лишаване от свобода, за да приведе в изпълнение съдебни решения и определения по искане на вискателя, при условие че се отнасят до заповед, която не предвижда плащането на парична сума. Лишаването от свобода може да се използва също например при съдебни решения, определения или заверени актове, съгласно които се дължи плащането на издръжка в съответствие с книга 1 на Гражданския кодекс (*Burgerlijk Wetboek*), като издръжка за дете (член 585 от Гражданския процесуален кодекс (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*)).

2 Кой орган или кои органи са компетентни да извършват принудително изпълнение?

3 При какви условия може да се издаде подлежащ на принудително изпълнение документ или решение?

3.1 Производство

Производството е описано по-долу.

Подлежащ на принудително изпълнение документ

Съдебни решения, постановени от нидерландски съдилища (съдебни решения, определения и разпореждания), заверени актове (нотариални актове) и някои други документи се считат за подлежащи на принудително изпълнение документи. Други документи, които по закон са определени като подлежащи на принудително изпълнение документи, са: изпълнителни листове, издадени от прокуратурата (*Openbaar Ministerie*), изпълнителни листове, издадени от данъчните органи, арбитражни решения с допускане на принудително изпълнение и официални протоколи за доброволно уреждане на спорове.

От съдебното деловодство се предоставя препис на съдебното решение на ищеца и ответника, които са участвали в производството. Ако става дума за окончателно съдебно решение, съдържащо съдебна заповед, страната, на която е предоставено правото на принудително изпълнение на съдебното решение, получава преписа във вид, подлежащ на принудително изпълнение. На страните безплатно се издава препис на съдебното решение за съдебния изпълнител (*grosse*). Документът представлява заверен препис на съдебното решение, предшествано от думите „В името на Краля“ (*In naam der Koning*). Преписът за съдебния изпълнител се идентифицира по тези думи и съответно представлява съдебно решение, издадено във вид, подлежащ на принудително изпълнение. Изпълнителни действия може да се предприемат само ако е издаден такъв препис за съдебния изпълнител. Препис за съдебния изпълнител или първи заверен препис може да бъде издаден така също за нотариални актове. Чрез връчването на този документ съдебният изпълнител се упълномощава да предприеме изпълнителни действия.

Преди принудителното изпълнение съдебният изпълнител връчва документа (преписа за съдебния изпълнител/първия заверен препис) на страната, срещу която предстои да се предприеме изпълнението. Целта на връчването е съдебното решение да бъде представено на вниманието на другата страна и тя да бъде уведомена, че вискателят изисква неговото изпълнение.

За информация относно връчването на подлежащи на принудително изпълнение документи от други държави — членки на ЕС, вж. Регламента на ЕС за връчването на документи: [Регламент \(ЕО\) № 1348/2000 на Съвета от 29 май 2000 г. за връчване на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела в държавите членки.](#)

Съдебни изпълнители

Роля в принудителното изпълнение

Съдебният изпълнител е основна страна, която участва в принудителното изпълнение на съдебни решения и винаги действа по нареждане на страната, която изисква изпълнението. Тези нареждания се дават, като на съдебния изпълнител се връчи „преписът за съдебния изпълнител“ (заверен препис на съдебното решение). Като цяло, за съдебния изпълнител не е нужно отделно упълномощаване.

Действията, които съдебният изпълнител може да извършва в контекста на принудителното изпълнение, включват:

1. да връчи подлежащия на принудително изпълнение документ на страната, срещу която се предприемат изпълнителни действия;
2. да изисква изпълнение на задължението, например да изисква плащането на парична сума;
3. да получава плащането, ако длъжникът не изпълнява своето задължение за плащане;
4. да секвестрира активи;
5. да изисква съдействие от полицията, ако е необходимо (когато например се секвестрират активи).

Такси на съдебния изпълнител

За официалните действия, извършвани от съдебни изпълнители, са предвидени фиксирани възнаграждения, които може да бъдат начислени на длъжника. Що се отнася до взискателя, фиксирана такса няма, което ще рече, че размерът ѝ трябва да бъде договорен със съдебния изпълнител. Таксите, които съдебният изпълнител начислява на длъжника, са определени в Указа от 4 юли 2001 г. за определянето на подробни правила за официалните действия и такси на съдебните изпълнители, известен още като Указ за таксите на съдебните изпълнители (*Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders*). За допълнителна информация вж. списъците с таксите за официални действия (*Tarieven ambtshandelingen*) на адрес www.kbvg.nl.

3.2 Основни изисквания

Двете общи условия, които трябва да бъдат изпълнени, за да се премине към принудително изпълнение, са:

- наличието на подлежащ на принудително изпълнение документ,
- преди принудителното изпълнение този документ да бъде връчен на страната, срещу която се предприемат изпълнителни действия.

Както е посочено по-горе, основно използваната принудителна мярка е налагането на запор или възбрана за принудително изпълнение.

Съществуват така също мерки, които може да се предприемат до издаването на подлежащия на принудително изпълнение документ. Такива може да бъдат поискани преди постановяването на съдебно решение и също така по време на или дори преди производството. Те се наричат мерки за осигуряване на защита (*conservatoire maatregelen*) и действат като временни мерки за защита. Мерките за осигуряване на защита преди съдебното решение (*conservatoir beslag*) включват налагането на запор или възбрана, поставянето на пломби (*verzegeling*) и съставянето на опис (*boedelbeschrijving*). В настоящия информационен лист се разглежда налагането на запор или възбрана за принудително изпълнение.

4 Цел и естество на принудителните мерки

Целта и естеството на принудителните мерки може да са различни. Може да се направи разграничение между мерките според предназначението: да се осигури плащането на парична сума, предаването на актив, дадено действие или бездействие. Най-честата мярка е запорът за целите на събирането на парична сума (*verhaalsbeslag*).

Ако задължението на длъжника по-скоро се отнася до действие, а не до плащането на пари или предаването на актив, може да се наложи извършването на „реално действие“ (*feitelijke handeling* — действие, което има правни последици, независимо дали това е била целта) или правно действие (*rechtshandeling* — действие с предвидени правни последици). Ако реалното действие не е свързано с физическо лице, самият взискател може да поиска от съда разрешение да осигури настъпването на ситуацията, която би възникнала вследствие на изпълнението. Ако задължението на длъжника се отнася до изпълнението на правно действие като приемането на оферта, действието може да бъде заместено от съдебно решение. Също така съдът може да нареди на длъжника да се въздържа от определени действия.

4.1 Кои видове активи могат да бъдат предмет на принудително изпълнение?

Запор или възбрана за принудително изпълнение може да се налага:

1. върху движимо имущество, което не подлежи на вписване. Имуществото, което подлежи на вписване, включва: недвижими имоти, кораби и въздухоплавателни средства;
2. върху права на приносителя или права на поръчка, права върху поименни акции и права върху други поименни ценни книжа;
3. срещу трета страна, която има задължение към длъжника, и тогава се нарича „запор чрез прехвърляне на задължението към трета страна“ (*executoriaal derdenbeslag*);
4. върху недвижими имоти;
5. върху кораби;
6. върху въздухоплавателни средства.

Като общо правило, страната вискател може да избере активите, върху които желае да се наложи заповор/възбрана.

По принцип заповор/възбрана може да се налага върху цялото имущество на длъжника. Върху някои активи обаче не може да се налага заповор, като вещи от първа необходимост, например облекло, храна, работни инструменти, специализирана литература и пособия, използвани за целите на образованието, изкуството и науката. На заповор не подлежи също така част от работната заплата, издръжката или плащания на помощи. В тези случаи се прилага защитен размер на доходите, за да се гарантира, че длъжникът разполага с достатъчен доход за покриване на основните си нужди.

Също така заповор/възбрана не може да се налага върху активи, предназначени за публични услуги. Страната вискател може да налага заповор/възбрана едновременно върху различни активи, например както върху движимо, така и върху недвижимо имущество.

4.2 Какви са последиците от принудителните мерки?

Правни последици от налагането на заповор върху движимо имущество, което не подлежи на вписване

Една от последиците от налагането на заповор се състои в това, че никое от действията, извършвани от длъжника след налагането на заповора, не може да уврежда правата на страната, която е наложила заповора. Ако например длъжникът реши да продаде актива, по принцип купувачът не може да предявява претенции пред вискателя, че собственик е вече той. Друга последица е, че всички приходи от актива също са покрити от заповора.

Правни последици от налагането на заповор върху акции, ценни книжа и други активи

Специални правни последици няма. Лицето, срещу което е наложен заповорът, запазва правото си на глас за срока на заповора.

Правни последици от налагането на заповор чрез прехвърляне на задължението към трета страна

В случай на заповор чрез прехвърляне на задължението, вискателят (страната, която налага заповора) налага заповор върху активи на трета страна (т.е. не върху длъжника), тъй като въпросната трета страна има задължение към длъжника или държи имущество, което принадлежи на длъжника.

Страната, която налага заповора, е защитена от правни действия, предприети от другата страна. Правни действия, извършени след налагането на заповора, не може да се противопоставят на страната, която е наложила заповора. Две обичайни форми на заповор чрез прехвърляне на задължението на трета страна са: заповорът върху банкова сметка и заповорът върху работната заплата на наето лице.

Правни последици от налагането на възбрана върху недвижим имот

Възбраната върху недвижим имот се вписва в публичните регистри, водени от Агенцията по имотния регистър (*Kadaster*). Корабите и въздухоплавателните средства се считат за недвижимо имущество, след като бъдат вписани в регистрите. При поискване, Агенцията по имотния регистър може да извърши търсене в публичните регистри на недвижимите имоти, корабите и въздухоплавателните средства. Възбраната влиза в сила от момента, в който бъде вписана. Всички постъпления от недвижимо имущество, получени след налагането на възбраната, са предмет на възбрана. Страната, която е наложила възбраната, е защитена от правни действия, извършени от длъжника след налагане на възбраната. Разпореждането с недвижимия имот (продажба) не може да бъде противопоставено на страната, която е наложила възбраната.

4.3 Какъв е срокът на действие на тези мерки?

Като общо правило, правото на принудително изпълнение на съдебно решение изтича по давност след 20 години от деня, следващ деня, в който е постановено съдебното решение. Ако принудителното изпълнение на съдебно решение подлежи на определени изисквания, чието изпълнение не зависи от волята на лицето, на което е издадено съдебното решение, тогава правото на принудително изпълнение на съдебното решение изтича по давност 20 години след началото на деня, следващ деня, в който са изпълнени изискванията.

Въпреки това давностният срок е пет години за всяка сума, за която в съдебното решение е предвиден срок за плащане от една година или по-малко. В случай на лихва, глоби, нарастващи наказателни плащания и други допълнителни съдебни разпоредения, давностният срок изтича най-късно в момента, в който се погасява по давност правото на принудително изпълнение по основното съдебно решение, освен ако давностният срок е прекъснат или удължен.

5 Има ли възможност за обжалване на решението, с което се постановява такава мярка?

Жалби по принудителното изпълнение

В член 438 от Гражданския процесуален кодекс се съдържат общи правила относно обжалването на принудително изпълнение (*executiegeschillen*). Посредством такова обжалване длъжникът може да се опита да осуети принудителното изпълнение. Обжалването може да се отнася например до значимостта и обхвата на подлежащия на принудително изпълнение документ, въздействието на фактите, възникнали след съдебното решение (подлежащия на принудително изпълнение документ), действителността на запора/възбраната или въпроса кой притежава активите, върху които е наложен/а запор/възбрана. Обжалването на принудителното изпълнение се отнася единствено до въпроси, свързани с принудителното изпълнение. Основното дело, по което вече е постановено съдебно решение, не се преразглежда по същество.

При обжалване на принудителното изпълнение длъжникът може да предяви претенция, че страната възискател злоупотребява с неговите права или че запорът/възбраната е непропорционален/лна според съдебното решение например. На този етап длъжникът (страната, срещу която са предприети изпълнителни действия) не може да предявява каквито и да било възражения по същество срещу съдебното решение. За тази цел той трябва да образува протест (*verzet*), обжалване (*hoger beroep*) или касационно (*cassatie*) производство, които са средства за правна защита.

Териториална компетентност

Съдът с териториална компетентност е съдът, който е компетентен съгласно общите разпоредби на законодателството в областта на компетентността.

Това е или съдът с териториална компетентност в района, в който е бил или ще бъде наложен запорът/възбраната, съдът с териториална компетентност в района, в който се намира въпросното имущество, или съдът с териториална компетентност в района, в който се извършва принудителното изпълнение. За всички изпълнителни действия, които се провеждат в Нидерландия, трябва да се определи компетентен нидерландски съд.

Компетентен съд

Окръжният съд (*arrondissementsrechtbank*) е компетентен да разглежда всички жалби, касаещи принудително изпълнение, независимо от съда, който е постановил съдебното решение, подлежащо на принудително изпълнение. Окръжният съд е компетентен дори ако съдебното решение е постановено от Апелативния съд (*gerechtshof*) или Върховния съд на Нидерландия (*Hoge Raad der Nederlanden*).

Споровете по принудителното изпълнение обикновено се уреждат в рамките на обезпечително производство (*kort geding*). Съдът може да реши да спре принудителното изпълнение за определен период или да вдигне запора/възбраната.

6 Подлежи ли принудителното изпълнение на ограничения, по-специално във връзка със защитата на длъжника или сроковете?

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.